

Wat belooft God ons?

In de ochtendlezing stond deze vraag centraal. Aan de hand van een aantal Psalmen noemden we deze lijnen:

1. *God belooft niet: dat ons geen lijden zal overkomen,
Maar wel: dat Hij in de nood bij ons is*

God belooft ons niet dat ons geen lijden zal overkomen. Het is goed om daar even écht bij stil te staan. Want zelfs als wij het niet zo hardop uitspreken, kan er zomaar toch een soort grond-gedachte bij ons leven dat eigenlijk, als we met de HERE leven, het ons toch wel goed zou moeten gaan.. en dat het ons moeilijk valt als er blijkt toch verdriet in ons leven te komen. Maar God belooft ons als wij bij Hem horen géén vrijstelling van lijden en verdriet.

We lazen Psalm 91, waarin je zou kunnen denken dat wel te horen (bv. vs. 7, 10), maar zagen dat die psalm juist vol staat met dingen die ons leven reëel bedreigen Er is zó veel dat ons leven onveilig maakt, we zijn kwetsbaar tot en met. Psalm 91 belooft niet dat er geen nood is die ook ons kan overkomen. Maar wat belooft God dan wel?

In vers 15 zegt de HERE tegen wie op Hem vertrouwt: “in de nood zal Ik bij je zijn”. Hij is er bij. Hij ziet ons. Hij kent de weg die we moeten volgen, zegt Ps. 142. En Hij laat ons niet los. Temidden van zoveel gevaar laat de HERE ons weten dat lijden en dreiging niet het laatste woord hebben, maar dat daarboven uit zijn stem gaat: bij Mij ben je veilig.

2. *God belooft niet: dat wij antwoord krijgen op alle vragen
Maar wel: veiligheid en rust*

Maar wat houdt die veiligheid dan in, als God geen lijden van ons weg houdt? En hoe moet je je veiligheid vinden bij Hem, als je tegelijk Hem niet begrijpt in wat Hij doet? Daarvoor lazen we Psalm 131. Een pelgrimslied; een lied dat je dingen laat zingen die je zelf misschien niet (meer) zou bedenken. Een lied voor onderweg, waarin je wordt uitgenodigd het méé te zingen en er in je hart weer van overtuigd te raken: ‘Israel, Hoop op de Heer!’. Een lied dat vertelt van Gods sterke armen en hoe je in die armen tot rust kunt komen, juist als het onveilig is om je heen.

Hoe? Allereerst door te zeggen: ‘Heer, niet trots is mijn hart’ (vs. 1), dat wil zeggen dat je loslaat om te doen alsof jij zelf je leven in jouw hand kunt houden, alsof jij zelf de dingen wel aan kunt en God niet echt nodig hebt. En dan speciaal als het gaat om dingen die te groot en hoog gegrepen voor je zijn, dingen die je niet begrijpt. Het gaat om de vraag: vertrouw je God bij wat er gebeurt, ook als je Hem niet kunt volgen?

We noemden Job.. wat hem overkwam, dat waren nou echt dingen die ‘te groot voor hem waren’. Hoe moet je nou als je zoveel overkomt met God nog in vertrouwen leven? Job was rechtvaardig, hij wist dat zijn vrienden geen gelijk hadden die zeiden dat hij leed vanwege zijn schuld, maar hij wist ook van Gods rechtvaardigheid, en macht, en dat God hoe dan ook met het lijden te maken had. Hoe is dat te rijmen? Je kunt er echt

je hart op breken, op wat je overkomt, en Gods leiding en macht. Waarom Here? En het antwoord krijgen we heel vaak niet.

Job kreeg ook geen antwoord. Hij stelde wél vragen. Hij klaagde God aan zelfs. En dat mag als je God niet meer kunt ontdekken door je verdriet heen. Maar Job leerde ook iets, namelijk stil te worden en zich toe te vertrouwen aan God mét onbeantwoorde vragen. Te zeggen: ik begrijp U niet, maar U bent God, en U bent te vertrouwen, toch. En het is dát vertrouwen dat Psalm 131 bedoelt: Here God, ik wil niet eigenwijs denken zonder U te kunnen - al begrijp ik niets van wat U doet, ik vertrouw me aan U toe.

En dan gebruikt die psalm een prachtig beeld: van een peutertje, dat er voor het eerst zelf op uit moet, de wijde wereld in, en dan steeds dingen tegenkomt die hem te groot zijn, waar hij van schrikt, en dan naar zijn moeder rent en bij haar tot rust komt door zich te laten vasthouden door haar. Zó, zegt Psalm 131, mag je je tot rust laten brengen door de HERE. Als je schrikt van wat je overkomt, als het je te groot is, en als je het niet begrijpt. Vluchtenvnaar Hem, je laten vasthouden en tot rust brengen in zijn armen. Door Hem voor je te laten zorgen in alles wat buiten jouw macht gaat.

3. God belooft niet: dat de omstandigheden veranderen Maar wel: vrede en vreugde in Hem

Dat is rust en veiligheid vinden óndanks de omstandigheden, midden ín het verdriet.

Dat zie je ook in Psalm 4: rust en veiligheid, terwijl er van alles speelt. Davids omstandigheden waren niet makkelijk (vs. 2), en daar komt geen verandering in. Dat zie je bijna altijd in de Psalmen, dat als God troost en tot rust brengt de omstandigheden daar niet ineens mee veranderen, die zijn soms moeilijk, en blijven dat ook. En daar kan je ontzettend verdrietig om zijn. Maar, zegt David in Psalm 4.. God is er ook nog.. en op Hem vertrouw ik. Hij zal mij niet laten vallen, hoe moeilijk mijn situatie ook is.

Dat brengt een geluk en een vreugde die boven de omstandigheden uitgaat. Vers 8: 'In U vindt mijn hart meer vreugde dan zij in hun koren en wijn'. De vreugde die U mij geeft gaat daar ver bovenuit, is veel meer waard. Dat is vreugde vinden, ontvangen van God, omdat je zeker weet dat Hij Zelf voor je zorgt. HERE, als U mij genadig bent, en als U voor mij zorgt, dan heb ik eigenlijk alles. U bent me genoeg, Uw vreugde in mijn hart is méér.

Zoiets staat ook in Psalm 16: 'U bent mijn Heer, mijn geluk, niemand gaat U te boven' (vs. 2). Het is daar hetzelfde als in Psalm 4: de omstandigheden waren niet makkelijk (vs. 1), maar David heeft iets waar niets tegenop kan, iemand met wie hij álles heeft: 'HEER, mijn enig bezit, mijn levensbeker, U houdt mijn lot in handen' (vs. 5). En dat geeft een vreugde die er is ónafhankelijk van de omstandigheden, die uitgaat boven de omstandigheden: 'overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde' (vs. 11).

Heer, met U heb ik alles.. (vgl. Psalm 23: 'de HEER is mijn herder, mij ontbreekt niets').

4. God belooft: Zichzelf

En dan zie je hoe al die dingen die de Here belooft (veiligheid, rust, vrede, vreugde) eigenlijk bij elkaar horen, omdat uiteindelijk dít is wat de HERE belooft: Zichzelf.

Zoals dat peutertje van Psalm 131 langzaam bij zijn moeder tot rust komt, getroost niet door iets wat ze geeft, maar door haar zelf, zó is de troost en de rust die je vindt bij God er niet door iets dat Hij geeft, maar door wie Hij is. En de vrede en vreugde van Psalm 4 en Psalm 16 zijn er niet in de eerste plaats om wat de HERE geeft, maar vanwege Hem Zelf: 'Heer, mijn enig bezit.. U bent mijn HEER, mijn geluk, niemand gaat U te boven'. Mijn bezit, mijn erfdeel: dat wat mij gegeven is om van te leven. En dat is het letterlijk.

We lazen nogmaals Psalm 91. De HERE belooft Zichzelf, ook daar: 'in de nood zal Ik bij je zijn': Ik ben erbij.. Ik ben. Gods Naam, de God van het verbond, de God die trouw is en genadig. Hij zegt in vers 16: 'Ik zal je redding zijn'. Zo heeft de HERE Zich leren kennen, als Bevrijder, zo heeft Hij Zich bewezen te zijn - steeds weer in de geschiedenis van zijn volk, en op de meest vergaande manier toen Hij Zelf naar ons toe kwam in Zijn Zoon.

Het blijft niet zo, alle lijden en verdriet van nu. In zijn Zoon kwam God naar ons toe, en deelde ons bestaan. Christus droeg onze schuld, en de gevolgen daarvan: het lijden, de ziekte, de dood. Hij droeg die, en overwon die. En na Pasen is de toekomst veilig. De veiligheid waarnaar Psalm 91 verwijst: er ís lijden en gevaar, maar het kan ons leven niet blijvend raken. Dankzij kruis en opstanding. Zoals Paulus zegt in Rom. 8: 'Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer'.

En zo hebben ook de rust van Psalm 131 en de vrede en vreugde van Psalm 4 en 16 alles te maken met kruis en opstanding. Als je door geloof verbonden bent aan Christus, aan wat Hij deed, dan is er niets meer dat je werkelijk kan schaden. Dan kun je, bij wat je ook overkomt, zeggen: de HEER is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets. Ik hoef niet meer zelf te zorgen, ik ben van Hem. En dan kun je rustig worden, slapen zelfs, zegt Psalm 4, al is alles donker om je heen, weet je niet meer hoe het verder moet, toch in vrede slapen, 'want U Heer, laat mij wonen in een vertrouwd en veilig huis'.

Veilig, voor altijd. De HERE belooft Zichzelf, en in Hem hebben we genoeg, voor leven en sterven: '*U wijst mij de weg naar het leven: overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde*'.

Hoe leer je léven uit Gods beloften?

's Middags stelden we de vraag: maar hoe kom je daar nu bij, bij troost vinden in Gods beloften? Hoe leer je léven uit Gods beloften? Ik heb iets gezegd over 3 woorden die mij daarin hielpen.

Gedenken

Daarmee bedoel ik heel kort: bedenken wie de HERE is, wat Hij deed, en bedenken dat Hij vandaag niet anders is. Gedenken is méér dan terugdenken aan. Het is je aandacht richten op wat de HERE heeft gedaan, om vandaaruit Hem je vertrouwen weer te geven. In 1 Kron.16: 12,15 lees je een opdracht Gods wonderen en verbond te gedenken. Het is dat je je bewust in gedachten laat brengen: zó is de HERE; een God die bevrijdt, die genadig vergeeft, die zijn liefde heeft bewezen, en die machtig bleek om te doen wat Hij heeft beloofd. En Hij blijft Dezelfde, ook als de omstandigheden van nu wat anders lijken te zeggen.

Want soms kunnen de omstandigheden je lijken te vertellen dat God je níet hoort of ziet. We lazen Klaagliederen 3, een lied vanuit lijden, waarin de dichter worstelt met hoe God daarmee te maken heeft. *'Hij sluit mij in en omringt me met gif en tegenspoed, Hij loert op mij als een beer of een leeuw, hij verscheurt me en verwoest mijn leven, Hij laat me mijn tanden stukbijten op stenen'*, zegt de dichter, en Hij antwoordt niet als ik om hulp roep. Tot het uiteindelijk zó voelt, vers 18: *'verdwenen is mijn glans, vervlogen mijn hoop op de HEER'*.

Maar wat doet die dichter om vérder te komen? Hij gaat 'gedenken' (vs 21). Letterlijk staat er: 'dít zal ik terugbrengen in mijn hart'. Dat kost inspanning, het is dat je koste wat het kost wilt onthouden: mijn vragen, mijn pijn, mijn verdriet, dat is niet alles. Het is een bijna koppig besluit je vast te houden aan iets dat naast het lijden óók waar is, namelijk: dat Gods ontferming geen grenzen kent en zijn goedertierenheid niet eindigt (vs 22,23). God is trouw, voorgoed. En dát moet je je bewust in je herinnering brengen.

Belijden

Zodat je het ook zelf gaat zeggen: Here God, U bént trouw, en genadig. U hebt het laten zien, ik zing over wat U gedaan hebt, en zo realiseert mijn hart zich opnieuw wie U bent. Soms werkt het echt zo, dat je moet zingen. Je krijgt het door liederen als het ware voorgezegd, dingen waar je zelf niet meer op komt. Je wordt uitgenodigd om mee te zingen boven jezelf uit, mee te zingen om te leren vertrouwen. Want als je zingt over wat God gedaan heeft en Wie Hij is, zing je het jezelf als het ware opnieuw te binnen dat het echt veilig is om Hem je vertrouwen te geven.

Als de dichter van Klaagliederen 3 zich zo Gods trouw te binnen brengt en zich opnieuw realiseert wie God is, komt hij tot deze belijdenis: *'mijn enig bezit is de Heer'*. God is trouw, ook voor mij! Al heb ik alles verloren, de HERE is tóch mijn hoop. Dat is teruggevonden geloof midden in het verdriet. Het is terwijl het nog donker is, zeggen: mijn zekerheid, mijn verwachting, mijn hoop, dat is toch mijn trouwe hemelse Vader. Belijden heeft dus heel vaak te maken met nazeggen wie God is, terwijl je het niet ziet.

Beleven

Om vervolgens te zeggen: HERE, als U dan goed bent, ook voor mij, dan wil ik ook schuilen bij U. Dan vlucht ik naar U toe met heel mijn leven, met mijn schuld, mijn angst, mijn pijn. Hem dus ook daadwerkelijk je vertrouwen te geven. Want dan ga je het

merken, dat Hij goed is, en ga je zijn troost en nabijheid ervaren.

Klaagliederen 3:25 zegt: *'Goed is de HEER voor wie Hem zoekt en alles van Hem verwacht'*. En Hem zoeken, dat is een actief je naar zijn hulp en nabijheid uitstrekken. Het is mét je onbeantwoorde vragen, en mét de pijn die blijft, leven vanuit het geloof dat Hij genoeg voor je is. Zeggen: Here, U bént trouw en genadig, en daarom zoek ik mijn hulp nergens anders dan bij U. En als we dat doen, dan belooft God dat Hij ons niet beschaamt. Dat Hij Zich wil laten vinden, beter: dat wij ons door Hem mogen laten vinden.

Psalm 77

Tenslotte lezen we nog één psalm, als voorbeeld van 'gedenken, belijden, beleven'. Psalm 77, een lied uit de diepte, van iemand die het echt niet meer weet. Iemand die in zijn lijden het zicht op God is kwijtgeraakt, Hem niet kan volgen en geen troost bij Hem meer kan vinden: *'luid roep ik God, ik schreeuw het uit, luid roep ik God - dat Hij mij hoort.. bij nacht hef ik mijn handen, rusteloos, mijn ziel laat zich niet troosten. Ik denk aan God en moet zuchten, mijn gedachten vermoeien mijn geest.. U laat me mijn ogen niet sluiten, van onrust vind ik geen woorden'*.

De dichter, Asaf, denkt terug aan de tijd dat Hij het góed had met God: *'ik zie terug op voorbije tijden op de dagen en jaren van vroeger'*. Maar dat terugdenken doet pijn, want: waar bent U nú? God, bént U er nog wel, voor mij?.. ziet U mij wel?.. *'zou de Heer voor eeuwig verstoten, zou Hij niet langer liefhebben?'*. Ja, zegt Asaf zelfs, de hand van de Allerhoogste is tégen mij. En waar moet je dan nog heen? Als je je zo alleen gelaten voelt in je verdriet, en God, van wie je altijd dacht dat Hij er voor je was, blijft stil...

Maar dan komt er een omslag, tussen vers 11 en 12 in. Asaf gaat 'gedenken': *'ik denk terug aan de daden van de HEER - ja, ik denk aan uw wonderen van vroeger, ik overweeg elk van uw werken en houd in gedachten uw grote daden'*. Hij denkt aan de wonderen die God deed, hoe Hij zijn volk bevrijdde, en vooral aan de bevrijding door de Schelfzee, het wonderlijke daarvan: *'door de zee liep uw weg, maar uw voetsporen bleven onzichtbaar'*. Het is soms echt niet te volgen, wat God doet, maar het feit is er: Hij hééft zijn volk bevrijd; *'U leidde uw volk als een kudde'*.

Wat Asaf doet is *gedenken*, en *belijden*: God, U wás een Bevrijder en een Herder, toen, en U verandert niet - dan bent U het ook nu! En dan kunt U ook mijn leven in uw hand houden. En ook *beleven*, want het is alsof de onrust van het begin langzaam tot rust is gekomen: U bent trouw, tóch. En dan kan ik me, wat er ook speelt, en waar ik ook niets van begrijp, wel aan U toevertrouwen.

Dat mogen ook wij doen, als wij Gods troost zoeken. Onze vragen stellen, zoals Asaf, zoals Job. Maar ook: God laten antwoorden. Asaf ontdekte opnieuw wie de Here is in antwoord op zijn klacht. God leerde hem te 'gedenken' om zo te gaan beseffen: als U toen zó was, dan is het nu niet anders, U verandert niet. En ook al begrijp ik U niet, dan betekent dat niet dat U niet te vertrouwen bent. En ook al zie ik U niet, dat betekent niet dat U mij vergeten bent.

U hebt uw liefde bewezen, zo onvergelijklijk, maar dan betekent dat ook dat ik niet door U alleen gelaten ben, dat uw genade voorbij is. Wie U bent, en wat U deed, dát doet ertoe. U bent Dezelfde, altijd. Dan ga je zachtjes zeggen, door tranen heen: dank U wel dat U mij wilt leren waar ik het moet zoeken: *'heel dicht bij U, mijn God, zal ik gelukkig zijn'*.

Vragen bij de Bijbelstudie en workshop 'Wat belooft God ons?'

-Welke perso(o)n(en) uit de Bijbel kunnen dienen als voorbeeld hoe om te gaan met vragen, zorgen en lijden en wat kunnen we van hen leren?

-Welke teksten uit de Bijbel kunnen helpen om te gedenken wie de HEERE is, juist ook in moeilijke situaties?

-Ken je liederen die als het ware voorzeggen waar je soms zelf niet meer op komt? Wil je een voorbeeld geven van een lied dat je weer hielp om God je vertrouwen te geven?